

Nr 85.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående pension å allmänna indragningsstaten åt faktoriarbetarna Carl Gustaf Stolt och Carl Gustaf Carlsson; given Stockholms slott den 7 februari 1919.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över lantförsvarsärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen medgiva,

att envar av arbetarna vid Karl Gustafs stads gevärsfaktori Carl Gustaf Stolt och Carl Gustaf Carlsson må från och med månaden näst efter den, under vilken han entledigas från sin anställning vid gevärsfaktoret, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära årlig pension, Stolt med 500 kronor och Carlsson med 600 kronor.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott.

GUSTAF.

E. A. Nilson.

---

*Utdrag av protokollet över lantförsvarsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
den 7 februari 1919.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern EDÉN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena HELLNER,
Statsråden PETERSSON,
SCHOTTE,
PETRÉN,
NILSON,
LÖFGREN,
friherre PALMSTIERNA,
UNDÉN,
THORSSON.

Departementschefen, statsrådet Nilson yttrade härefter:

»Uti skrivelse till arméförvaltningens artilleridepartement den 4 december 1918 har styresmannen för Karl Gustafs stads gevärsfaktori gjort framställning därom, att åt faktoriarbetarna Carl Gustaf Stolt och Carl Gustaf Carlsson, vilka på grund av sjukdom ej längre kunde behållas i fabriks tjänst, måtte utverkas pension av statsmedel. Till stöd därför har styresmannen anfört följande:

Stolt, som vore född den 9 april 1851, hade anställts som soldat vid Södermanlands regemente den 19 juli 1873 samt erhållit avsked från soldattjänsten den 1 september 1899 med underhåll på expektans från Vadstena krigsmanshuskassa och invalidhusfonden, vilket underhåll för närvarande utginge med tillsammans 115 kronor för år. Han hade vunnit anställning vid gevärsfaktoret den 12 augusti 1890 och hade sedan dess haft ständigt arbete därstädes, dels såsom snickare och dels såsom mar-

kör och skottställningsbiträde, med undantag för 3—4 veckor årligen under åren 1891—1899, då han fullgjort militärtjänstgöring under regementsmötena. För väl vitsordad arbetsförmåga, flit och uppförande hade han den 20 mars 1914 erhållit medalj för nit och redlighet i rikets tjänst. Hans avlöning under åren 1913—1917 hade i medeltal utgjort 1,250 kronor. Han sysselsattes visserligen fortfarande med lättare handräckningsgöromål, men krafterna vore på grund av ryggmärgslidande så nedsatta, att han vilken dag som helst kunde bliva nödsakad att upphöra med sin anställning.

Carlsson, som vore född den 27 januari 1861, hade anstälts vid gevärsfaktoriet den 23 april 1890 såsom maskinarbetare, i vilken befattning han alltsedan dess varit sysselsatt. På grund av nervositet vore han ofta nödsakad begära ledighet och torde snart vara oförmögen till allt arbete. Rörande hans arbetsskicklighet, flit och uppförande hade lämnats de bästa vitsord, och skulle han, så snart han uppnått 30 tjänstår, hava föreslagits till erhållande av medalj för nit och redlighet i rikets tjänst. Hans avlöning under åren 1913—1917 hade i medeltal uppgått till 1,990 kronor.

På grund av vad sålunda anförts och under erinran, att 1918 års lagtima riksdag beviljat arbetare i liknande ställning pension om 600 kronor årligen, hemställde styresmannen, att pensionsbeloppen måtte bestämmas, för Stolt till skillnaden mellan 600 kronor och det underhåll av tillhoppa 115 kronor, som han redan åtnjöte, eller alltså 485 kronor samt för Carlsson, som icke räknade mer än 28 $\frac{1}{2}$ tjänstår, till 500 kronor.

Med skrivelse till Kungl. Maj:t den 6 december 1918 har *arméförvaltningens artilleridepartement* överlämnat handlingarna i ärendet samt därvid anfört, att departementet ansåge billigt, att nämnda arbetare genom pension bereddes någon hjälp till livsuppehälle efter avskedstagandet. I fråga om storleken av denna funne sig departementet, med hänsyn till nämnda arbetares tjänstetid och åtnjutna löneförmåner ävensom till de belopp, som riksdagen i liknande fall beviljat med dem jämställda arbetare vid ammunitionsfabriken, såsom pension böra föreslå ett belopp av 600 kronor för vardera av dem. På grund härav hemställde artilleridepartementet, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att å allmänna indragningsstaten bevilja Stolt och Carlsson vardera en årlig pension av 600 kronor att utgå från och med månaden näst efter den, under vilken de erhöle avsked från gevärsfaktoriet.

Uti den 27 januari 1919 avgivet utlåtande har *statskontoret* anfört följande:

På grund av vad handlingarna i ärendet innehölle, måste goda skäl anses föreligga för beredande av någon pension åt ifrågavarande faktoriarbetare, då de efter långvarig, väl vitsordad tjänst nödgades vid framskriden ålder till följd av kronisk sjuklighet lämna sina befattningar. Vad pensionsbeloppen beträffade, hade faktoristyresmannen hemställt, att Stolt, vilken såsom f. d. soldat åtnjöte underhåll från Vadstena krigsmanshuskassa och invalidhusfonden med belopp, som för närvarande uppginge till sammanlagt 115 kronor, måtte i pension erhålla 485 kronor, så att han tillhoppa bekomme 600 kronor, samt att åt Carlsson, som räknade inemot 29 år i statens tjänst, måtte beredas pension å 500 kronor. Arméförvaltningens artilleridepartement däremot föresloge samma belopp, 600 kronor, till vardera av dem. Före inträdet av nu rådande dyrtid hade pension till faktoriarbetare pläгат bestämmas till 500 kronor; och statskontoret hade för sin del i därefter avgivna utlåtanden i dylika frågor givit uttryck åt den mening, att så länge pensionärer bekomme dyrtidsbidrag genom krigstidstillägg till sina pensioner, anledning icke skulle föreligga att på grund av dyrtiden bevilja pension till högre belopp, än som dittills i liknande fall pläгат beredas. Emellertid hade riksdagen, såsom framginge av punkt 58:o) i dess skrivelse nr 10 A den 21 juni 1918, höjt pensionerna för två faktoriarbetare från av Kungl. Maj:t i enlighet med statskontorets hemställan föreslaget belopp av 500 kronor till 600 kronor. På grund därav kunde det ifrågasättas, huruvida icke följdriktigheten krävde, att pensionerna jämväl för nu ifrågavarande faktoriarbetare avpassades efter samma norm. Stolt och Carlsson hade ungefär lika lång tjänstetid vid faktoriets eller inemot 29 år. Då emellertid Stolt redan vore i åtnjutande av ett med pension jämförligt understöd genom statens försorg, syntes pensionen för honom böra med hänsyn härtill i någon mån jämkas och torde skäligen böra bestämmas till 500 kronor. För Carlsson syntes pensionsbeloppet böra utgöra 600 kronor. För övrigt hade statskontoret icke något att erinra mot den av arméförvaltningens artilleridepartement gjorda framställningen.

Departements-
chefen.

Med hänsyn till vad sålunda förekommit och under åberopande av vad statskontoret i ärendet anfört, får jag hemställa, det tacktes Eders Kungl. Maj:t föreslå riksdagen medgiva,
att envar av arbetarna vid Karl Gustafs stads gevärsfaktori Carl Gustaf Stolt och Carl Gustaf Carlsson må från och med månaden näst efter den, under vilken han entledigas från sin anställning vid gevärs-

faktoriet, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära årlig pension, Stolt med 500 kronor och Carlsson med 600 kronor.»

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan täcktes Hans Maj:t Konungen lämna bifall; och skulle till riksdagen avlätas proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

A. Lindman.

STOCKHOLM, K. L. BECKMANS BOKTRYCKERI, 1919.
